

Møtereftrat

Sak:

Møte Dialogforum med bransjen - systemansvaret

Møtedato/sted:
18.12.19 / Statnett

Deltakere:
Toini Løvseth, Energi Norge
Kristin H. Lind, Energi Norge
Ole Løfsnæs, Norsk Industri
William Johnsen, Norsk Olje og gass
Hans Olav Ween, Statnett
Martha Marie Øberg, Statnett
Ingrid Eivik, Statnett

Møteleder:
Ingrid Helene Eivik

Fraværende:
Knut Lockert, DistriktsEnergi

Kopi til:
Kristin L. Munthe, Statnett

Referent:
Ingrid Helene Eivik

Neste møte:
Desember 2020

Dato:
19.12.2019

Sign.:
.....

Saksliste

#	Sak
1.	<p>Innledning Statnett ønsket velkommen til møte, og innledet kort om hensikten med møtet. Formålet er å diskutere dialog og samarbeid mellom Statnetts som systemansvarlig og bransjen, - erfaringer og eventuelle forbedringsområder fremover. Det ble vist til mandat for dialogforum.</p> <p>Det avholdes normalt ett møte i Dialogforum årlig med mindre noen ønsker møte ut over dette. Det har ikke vært signalisert et behov for ekstra møte i 2019.</p> <p><u>Godkjenning av dagsorden</u> Det var ingen kommentarer til foreslått agenda for møtet. Underlag til møter og referater finnes på Statnetts nettside: Dialogforum med bransjen.</p>
2.	<p>Referatet fra forrige møte Det var ingen kommentarer til referatet fra forrige møte 12.12.18. Referatene sendes til møtedeltakerne for innspill med to ukers frist, før de legges ut på Statnetts hjemmeside.</p> <p>Aksjonspunktene fra forrige møte ble gjennomgått:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statnett har ikke mottatt noen tilbakemeldinger fra bransjeorganisasjonene på forbedringer/justeringer av fremlagt IKT implementeringsplan. 2. Statnett savner tilbakemelding på deltakere i ISB-gruppen fra industri og mindre produksjonsaktører. 3. Statnett finner det ikke hensiktsmessig å utvide Dialogforum for systemansvaret til å omfatte også netteier- og nettutbygging. Helheten dekkes i Markeds- og

#	Sak
	driftsforum. Innspill fra bransjen om et helhetlig årshjul for Statnetts arrangementer er viderefremmet til ansvarlige for dette i Statnett.
3.	<p>Erfaringer med dialog og samarbeid i 2019 og forbedringsområder Erfaringer og status ble diskutert. Statnett oppfordret bransjen til å gi innspill til eventuelle forbedringsområder. Oppsummert var det enighet om at dialogen og samarbeidet mellom systemansvarlig og bransjen jevnt over er bra. Det er god dialog og godt på mange områder, og det var ingen som så behov for nye referansegrupper eller samarbeidsfora. Det kom noen forslag til forbedringer mht informasjon/kommunikasjon, for å nå ut til flere aktører. Nærmere om dette under.</p> <p><u>Vedrørende informasjon fra Statnett til bransjen</u> Norsk Industri formidlet at Statnetts nettside er blitt bedre og lettere å finne frem i.</p> <p>Det er opprettet en ny side på Statnett.no for Markedsinformasjon. Informasjon om utliggjelig kapasitet i produksjon, overføring og forbruk av elektrisk kraft skal publiseres på Transparensplattformen dersom kapasitetsreduksjon er 100 MW eller mer. Nordiske TSOer har etablert tjenesten NUCS (http://www.nucs.net/) for å samle inn denne informasjonen for publisering. På Statnetts nettside henviser markedsmeldinger fra 3.12.19 til NUCS, og ikke til UMM som tidligere.</p> <p>Statnett informerte om at Systemdrifts- og markedsutviklingsplanen (SMUP) vil oppdateres 1. januar 2020, og at det vil komme en oppdatert versjon av tiltaksplanen i SMUP tidlig i 2020. Statnett oppfordrer bransjen til å gi tilbakemelding på om dette er nyttige dokumenter for bransjen, samt på innhold og tilgjengelighet/struktur.</p> <p>Forbedringstiltak / oppfølging:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Statnett vil på nyåret etablere en varslingstjeneste for nye innlegg på nettsiden for høringer/konsultasjoner. Statnett vil se på om dette også kan dekke andre forhold, f.eks. arrangementer/møter. - Bransjeorganisasjonen bidrar til å varsle sine medlemmer om møteplasser og høringer og oppfordrer medlemmene til å delta. - Ikke alle er klar over landssentralens meldingstjeneste, hvor det varsles om endringer / nye forhold fra driftssentralene / systemdriften. Statnett formidler en oversikt over ulike informasjonstjenester og hvordan man melder seg på. <p><u>Vedrørende arrangementer</u> Statnett ba om tilbakemelding fra bransjen på Statnetts faste arrangementer, blant annet på Systemoperatørforum og forum for systemtjenester. Statnett erfarer noe dalende interesse fra bransjen mht. deltakelse, innspill til agenda og bidrag med innlegg.</p> <p>Bransjeorganisasjonenes tilbakemelding var at det er viktig å beholde dagens arrangementer. Energi Norge ser Systemoperatørforum som en viktig møteplass for dialog om det store bildet fremover.</p> <p>Forum for systemtjenester er også et viktig forum for informasjon og dialog om ulike områder. Det var i 2019 ingen motforestillinger til at dette er endret fra et to-dagers til et dagsmøte. Dette sett i sammenheng med at mye dialog med bransjen nå også skjer i ulike referansegrupper for utviklingstiltak. Energi Norge mente at en eventuell dalende interesse kan skyldes at aktørene prioriterer sin tid på områder som har større økonomisk betydning for dem, og at fokus bør være utvikling av markeder.</p> <p>Det var ingen innspill på behov for andre møteplasser enn det som allerede er i gang.</p> <p>Det ble diskutert tiltak for å få bedre deltakelse av bedrifter i distriktene. Medlemsbedriftene signaliserer generelt et ønske om økt bruk av elektroniske digitale plattformer. Både Statnett og bransjen har gode erfaringer med bruk av webinarer. Med dette kan vi nå flere aktører, også mindre bedrifter og de som har lang reiseavstand til Oslo.</p>

#	Sak
	<p>Statnett ønsker samarbeid med organisasjonen om arrangementer, også arrangementer i regi av organisasjonene. Statnett forespurte bransjeorganisasjonene om en oversikt over aktuelle arrangementer i 2020. Energi Norge har et årshjul over arrangementer, hvor ikke alt er avklart. For Norsk Industri og Norsk Olje og Gass tas dette mer løpende.</p> <p>Forbedringstiltak / oppfølging:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Webinarer / skypemøter benyttes i enda større grad. - Statnetts møter, inkl. frokostmøter, bør streames for å nå flere. - Bransjeorganisasjonen bidrar til å informere egne medlemmer om Statnetts arrangementer og møter, og oppfordrer til å delta. - Bransjeorganisasjonene inviterer Statnett til å delta med innlegg i deres arrangementer når dette er relevant. Det vurderes også om det kan være aktuelt med felles arrangementer. - Energi Norge vurderer om de kan dele oversikter over arrangementer som er under utarbeidelse. <p><u>Vedrørende referansegrupper:</u></p> <p>Det er etablert referansegrupper for flere utviklingstiltak, både nasjonalt og nordisk. Både bransjen og Statnett erfarer dette som positivt.</p> <p>Statnett minnet om formålet med referansegruppene. Det er viktig med god informasjon fra Statnett, og like viktig at bransjen formidler konsekvenser for dem av aktuelle tiltak. Det er viktig med en god dialog rundt muligheter og utfordringer, og en felles og helhetlig forståelse av konsekvensene.</p> <p>Statnett påpekte følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deltakerne representerer selskapene og organisasjonene de representerer. Det er derfor viktig at innspill fra bransjen er forankret. - Det er viktig at bransjen er aktive i referansegruppene og bidrar med kunnskap og vurderinger av konsekvenser for bransjen av ulike tiltak/løsninger - Tidlig involvering av bransjen er nyttig for å få bransjens vurderinger og innspill tidlig i prosessen. Det er viktig med konstruktive innspill og diskusjoner i tidlig fase, og Statnett bør da ikke bli kritisert for å ikke har alle svarene. <p>Det var ingen innspill på behov for nye/andre referansegrupper.</p> <p><u>Vedrørende samarbeidsfora:</u></p> <p>Samarbeidsforum TSO-DSO fungerer bra. Energi Norge ønsker samarbeidsforum fortsetter og at fokuset holdes oppe. De ønsker at det kjøres flere piloter. Mandat, underlag og møterefater finnes under samarbeidsforum TSO-DSO.</p> <p>DIGIN:</p> <p>Energi Norge informerte om at det har vært noe utfordrende å få satt på tilstrekkelig ressurser til å få god fremdrift i arbeidet. Mange av aktørene har også en intern jobb å gjøre på dette området. DIGIN nå skal over i en ny fase, og det legges opp et opplegg for å skape økt trykk. Dette skal behandles i styringsgruppen for DIGIN 8.1.20. Det vises til egen nettside for DIGIN, https://digin.digiunity.com/</p> <p>Energi Norge vurderer mulig kompetansehevende kurs for CIM i samarbeid med NEK som eier CIM i Norge. Statnett ser det som positivt med et samarbeid i bransjen rundt dette, og er interessert i en nærmere dialog om dette.</p> <p>Det var ingen innspill til nye samarbeidsfora.</p> <p><u>Vedrørende høringer</u></p> <p>Det legges løpende ut informasjon om aktuelle høringer på Statnetts hjemmeside. (Høringer/konsultasjoner)</p>

#	Sak
	<p>Statnett vurderer i alle hørings saker om det er hensiktsmessig å invitere til høringsmøte. Dersom bransjen har en annen vurdering og ønsker høringsmøte, er det viktig at bransjen tar kontakt med Statnett om dette.</p> <p>Aktuelle høringer nå er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Retningslinjer fos. Høringsfrist er 7.2.20. Høringsmøte avholdes 7.1.20. <p>Det er lagt ut et diskusjonsnotat om ubalanseprising, med frist for innspill innen 1.1.20.</p>
4.	<p>Plan for 2020</p> <p><u>IKT implementeringsplan</u> Statnett presenterte IKT implementeringsplan for kommende 1-2 år. Planen gjennomgås grundig i halvårlig ISB-møte med aktører og IT systemleverandører. Planen ligger ute på Statnetts hjemmeside. Statnett oppfordrer bransjen til å ta kontakt / gi innspill dersom de ser spesifikke utfordringer eller har andre merknader til planen.</p> <p><u>Arrangementer / fora - Møteplan</u> Statnett presenterte oppdatert møteplan for 2020. Planen ligger ute på Statnetts hjemmeside. Statnett oppfordrer bransjen til å ta kontakt / gi innspill dersom de har behov eller ønsker ut over det som er planlagt.</p> <p>IKT implementeringsplan, Tiltaksplan og SMUP finnes på Statnetts nettside Systemdrifts- og markedsutvikling. Møteplan finnes på siden Dialog og samarbeid med bransjen.</p>
5.	<p>Neste møte Statnett kaller inn til nytt møte for evaluering av samarbeidet i desember 2020.</p>
6.	<p>Eventuelt Norsk Olje og gass (NOROG) informerte om at de har etablert et forum for havvind sett i sammenheng med elektrifisering og overføring til havs. Medlemmene ønsker at NOROG skal ivareta deres interesser i dette arbeidet, og det er stort press for å få forgang i arbeidet. Equinor snakker om en svært omfattende vindkraftutbygging til havs dersom regelverket kommer på plass. Sentrale problemstillinger i denne sammenheng er å få et politisk stabilt rammeverk, hvordan dette kobles til kraftsystemet og hvilke utfordringer dette vil kunne medføre. NOROG vil ta nærmere kontakt med Statnett om dette.</p>

Aksjonspunkter / oppfølging

#	Aksjon	Hvem	Når
1.	Bransjeorganisasjonene kommer tilbake til Statnett med representant fra industri og mindre produksjonsaktør til ISB-gruppen.	Bransjeorganisasjonene	Snarest
2.	Statnett formidler oversikt over ulike informasjonstjenester og info om påmelding	Statnett	Snarest
3.	Dele informasjon om arrangementer for kommende år	Energi Norge	Snarest
4.	Vurdere bidrag i hverandres arrangementer og/eller samarbeid om arrangementer	Bransjeorganisasjonene Statnett	
5.	Utnytte elektroniske plattformer i enda større grad i møter; Webinar, skypemøter, streaming	Bransjeorganisasjonene Statnett	
6.	Bransjeorganisasjonen bidrar til å viderefremme informasjon fra Statnett til egne medlemmer	Bransjeorganisasjonene	